

VIDES MONITORINGS

**kūdras atradnes "Nidas purvs" apkārtnē
Dienvidkurzemes novada Rucavas pagastā**

2025. gads

Rīga, 2025

VIDES MONITORINGS

**kūdras atradnes "Nidas purvs" apkārtņē
Dienvidkurzemes novada Rucavas pagastā**

2025. gads

PASŪTĪTĀJS

SIA "Compaqpeat"

IZPILDĪTĀJS

„Vides Konsultāciju Birojs”, SIA

Sagatavoja:

Matīss Namsons
Ģeologs

Rīga, 2025. gads

SATURS

SATURS.....	3
IEVADS	4
1. SITUĀCIJAS VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS.....	5
2. DARBU SASTĀVS UN APJOMI	8
3. VIDES MONITORINGA REZULTĀTU ĪSS APSKATS	9
3.1. GRUNTSŪDENS MONITORINGS	9
SECINĀJUMI UN REKOMENDĀCIJAS.....	12
PIELIKUMI.....	13
1. PIELIKUMS Zemes dziļu izmantošanas Licences kopija	

IEVADS

Pamatojoties uz 2024. gada 7. jūlija līgumu Nr. VKB-13/24G starp SIA “Vides Konsultāciju Birojs” (turpmāk – VKB) un SIA “Compaqpeat” (turpmāk – Compaqpeat vai Pasūtītājs), VKB veica monitoringa punktu ierīkošanu un vides stāvokļa novērošanas (monitoringa) darbus kūdras atradnes „Nīdas purvs” tuvākajā apkārtnē Rucavas novada Rucavas pagastā.

Veikto darbu galvenie mērķi bija gruntsūdens horizonta ūdens līmeņa izmaiņu fiksācija novērošanas aku pāros, lai novērtētu ietekmi uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo Natura 2000 teritoriju dabas parku “Pape”, īpaši aizsargājamiem purvu biotopiem.

Augstāk minētos darbus VKB realizē, balstoties uz Darbu programmu, kas saskaņota ar SIA “Compaqpeat” un VVD izsniegto licenci.

1. SITUĀCIJAS VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

Monitoringa darbu objekts – kūdras atradne „Nidas purvs”, izvietota Rucavas novada Rucavas pagastā; aptuveni 43 km attālumā no Liepājas, 4 km no Nidas (1. attēls). Praktiski viss derīgais materiāls ir apūdeņots.

Kūdras ieguves gaitā, atradnē tika uzsākta gruntsūdeņu līmeņa pazemināšana, jo daļa derīgā slāņa ir apūdeņota. Atradnē ieplūstošais ūdens pa tā gultnē mākslīgi izveidotiem ūdens novadišanas grāvjiem savācas kopā un ziemeļu daļā savienojas ar Līgupes-Paurupes kanālu.

Atradnes tuvumā neatrodas citas kūdras ieguves vietas, taču uz austrumiem atrodas smilts atradnes “Žubri” un “Gundegas 2023”.

Atradnei „Nidas purvs” piegulošajā teritorijā (pēc iespējas tuvāk karjeram) 2024. gadā ierīkoti astoņi urbumi; katrs no urbumiem ir aprīkots ar 63/55 mm diametra polivinilhlorīda (turpmāk – PVC) cauruli un sieta filtra kolonnu, un ir ierīkots kvartāra nogulumos (gruntsūdens horizontā, līdz minerālajam grunts slānim). Monitoringa urbumu izvietojums skatāms 2. attēlā, bet to koordinātas un aku atveru absolūtā augstuma atzīmes sniegtas 1. tabulā.

Papildus 8 ierīkotajiem urbumiem, monitoringā tika iekļauti arī pieci jau esošie urbumi, kas ierīkoti IVN (Grupa 93, 2016) izstrādes ietvaros.

Visos 13 urbumos sākot no to uzstādīšanas ir veikti manuāli ūdens līmeņa mērījumi katru mēnesi, izmantojot speciālu ūdens līmeņa mērītāju.

(par pamatni izmantojot Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras Topogrāfiskā karte 1:10 000)

2. attēls
Faktu materiālu karte
(par pamatni izmantojot Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras Ortofoto 2019.–2021. gads)

2. DARBU SASTĀVS UN APJOMI

2024. gada trešajā ceturksnī tika ierīkoti astoņi monitoringa urbumi un apsekoti jau esošie pieci urbumi. Monitoringa urbumi ir aprīkoti ar blīvu plastmasas vāku, kas nosedz urbuma augšdaļu. Ūdens līmenis katrā monitoringa punktā katru mēnesi tiek mērīts manuāli, izmantojot speciālu mērinstrumentu.

3. attēls

Monitoringa urbumi atradnē “Nidas purvs”

Katrā apmeklējuma reizē vizuāli novērtēta ekoloģiskā situācija urbumu apkārtnē un pašu novērošanas urbumu (aku) tehniskais stāvoklis. 2025. gadā ekoloģiskā situācija ap urbumiem vērtējama kā ļoti laba un šī gada laikā nav novēroti nekāda veida defekti, bojājumi urbumiem, vai teritorijai apkārt urbumiem.

3. VIDES MONITORINGA REZULTĀTU ĪSS APSKATS

2024. un 2025. gada laikā veiktie mērījumi sakopoti 1 tabulā. Šādi realizējot monitoringa programmu iespējams iegūt informāciju par svarīgākajiem jautājumiem kūdras ieguves procesā (pārsvarā – gruntsūdeņu līmeņa pazemināšanas) iespējamo ietekmi uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo Natura 2000 teritoriju dabas parku “Pape”, īpaši aizsargājamiem purvu biotopiem. Tāpat ir skaidrs arī tas, ka vides monitoringa programmu nepieciešams realizēt arī turpmāk, turklāt pakāpeniski papildinot un pilnveidojot to.

3.1. GRUNTSŪDENS MONITORINGS

Gruntsūdens horizonta līmenis manuāli tiek fiksēts visos trīspadsmit urbumos. Rezultāti sakopoti 1. tabulā.

Salīdzinot 2024. gada pēdējā ceturkšņa mērījumus un 2025. gadā iegūtos mērījumus ir novērojams, ka gruntsūdens līmenis būtiski nav samazinājies. Vairākās vietās gruntsūdens līmenis ir pat minimāli paaugstinājies. Tas var būt saistāms ar vairākiem dabiskiem faktoriem, piemēram, nokrišņiem, un būtiska ietekme no derīgā materiāla iegūšanas atradnē pagaidām nav novērojama.

Grafikā, kas atspoguļo līmeņa izmaiņas 2025. gadā (4. attēls) papildus pievienoti katra mēneša kopējie nokrišņu daudzumi no tuvākās novērojumu stacijas – “Rucavas meteostacija”, kas atrodas Rucavas pagastā, Dienvidkurzemes novadā. Līdz šim novērotajā, var secināt, ka korelācija starp nokrišņiem un gruntsūdens līmeni monitoringa urbumos ir, taču tā ir ļoti minimāla, taču lai izdarītu secinājumus, būtu nepieciešams salīdzināt vairāku gadu datus.

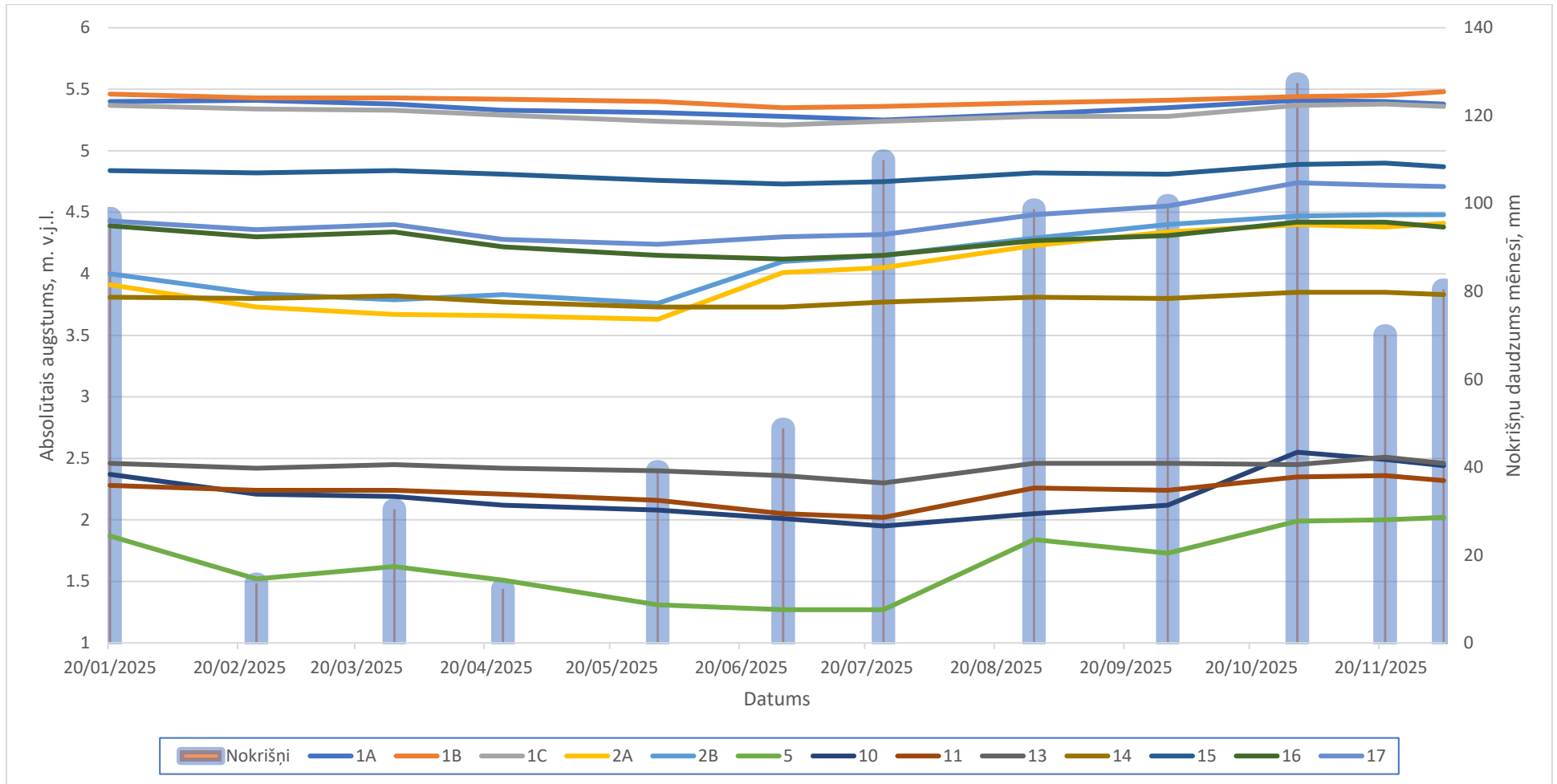
Lai varētu izdarīt konkrētākus secinājumus ir nepieciešams turpināt monitoringa darbus vairāku gadu garumā.

Papildus gruntsūdens monitoringam, 2025. gadā visi monitoringa urbumi tika uzmērīti ar augstas precizitātes GPS iekārtu, lai salīdzinātu absolūtā augstuma izmaiņas. Salīdzinot 2024. un 2025. gada iegūtās augstuma atzīmes ir redzams, ka monitoringa urbumi ir stabili, pārliecinoši lielākajai daļai urbumu augstuma izmaiņām iekļaujoties aptuveni 5 cm robežās, ko var skaidrot ar cilvēcisko mērījuma kļūdu, papildus ņemot vērā, ka reljefs ir ļoti nelīdzens. Divos urbumos augstuma izmaiņas ir aptuveni 30 cm. Šīs izmaiņas var skaidrot ar to, ka kūdra pati par sevi ir ļoti elastīga un atkarīga no ūdens daudzuma. Mitrā laikā tā uzbriest un paceļas, bet sausā laikā tā nosēžas zemāk, tāpat arī faktors var būt sasalšana – ziemā kūdrai sasalstot, tā izplešas un paceļas, bet pavasarī atkal nosēžas.

1. tabula
Gruntsūdens horizonta absolūtais līmenis novērošanas akās

Akas Nr.		1A	1B	1C	2A	2B	5	10	11	13	14	15	16	17
Koordinātas LKS – 92 sistēmā	N	318137. 9	318137. 6	318137. 1	318090. 9	318090. 8	318006. 2	317674. 6	317936. 9	316349. 6	316632. 0	318455. 2	317073. 0	317457. 7
	E	223475. 3	223475. 8	223476. 2	223594. 2	223595. 0	223958. 1	226212. 0	225600. 0	225226. 8	223297. 5	223841. 3	223039. 9	223548. 9
Atveres absolūtais augstums (2024), m vjl.		6.00	6.07	5.94	5.02	5.02	3.26	3.26	3.15	3.16	5.06	5.59	5.48	4.14
Atveres absolūtais augstums (2025), m vjl.		6.03	6.11	5.95	5.31	5.36	3.23	3.30	3.15	3.14	5.09	5.55	5.50	4.17
Augstumu izmaiņas starp 2025. un 2024. gadu		0.03	0.04	0.01	0.29	0.34	-0.03	0.04	0	-0.02	0.03	-0.04	0.02	0.03
2025. gada:														
05.12.25		5.38	5.48	5.36	4.41	4.48	2.02	2.44	2.32	2.46	3.83	4.87	4.38	4.71
21.11.25		5.40	5.45	5.38	4.38	4.48	2.00	2.49	2.36	2.51	3.85	4.90	4.42	4.72
31.10.25		5.41	5.44	5.37	4.40	4.47	1.99	2.55	2.35	2.45	3.85	4.89	4.42	4.74
30.09.25		5.35	5.41	5.28	4.34	4.40	1.73	2.12	2.24	2.46	3.80	4.81	4.31	4.55
29.08.25		5.30	5.39	5.28	4.23	4.29	1.84	2.05	2.26	2.46	3.81	4.82	4.27	4.48
24.07.25		5.25	5.36	5.24	4.05	4.15	1.27	1.95	2.02	2.30	3.77	4.75	4.15	4.32
30.06.25		5.28	5.35	5.21	4.01	4.10	1.27	2.01	2.05	2.36	3.73	4.73	4.12	4.30
31.05.25		5.31	5.40	5.24	3.63	3.76	1.31	2.08	2.16	2.40	3.73	4.76	4.15	4.24
24.04.25		5.33	5.42	5.29	3.66	3.83	1.51	2.12	2.21	2.42	3.77	4.81	4.22	4.28
29.03.25		5.38	5.43	5.33	3.67	3.79	1.62	2.19	2.24	2.45	3.82	4.84	4.34	4.40
24.02.25		5.41	5.43	5.34	3.73	3.84	1.52	2.21	2.24	2.42	3.80	4.82	4.30	4.36
20.01.25		5.40	5.46	5.37	3.91	4.00	1.87	2.37	2.28	2.46	3.81	4.84	4.39	4.43
2024. gada:														
27.12.24		5.32	5.38	5.31	3.4	3.49	1.96	2.28	2.22	2.36	3.77	4.87	4.28	4.24
28.11.24		5.22	5.35	5.29	3.4	3.54	1.68	1.92	1.93	2.42	3.76	4.8	4.19	4.23
23.10.24		5.15	5.3	5.2	3.35	3.46	1.37	1.76	1.92	2.28	3.69	4.69	4.06	4.21

Gruntsūdens horizonta absolūtā līmeņa izmaiņas novērošanas urbumos

SECINĀJUMI UN REKOMENDĀCIJAS

1. Pamatojoties uz 2024. gada 7. jūlija līgumu Nr. VKB-13/24G starp SIA “Compaqpeat” un SIA „Vides Konsultāciju Birojs VKB veica vides monitoringu kūdras atradnes “Nidas purvs” apkārtnē Dienvidkurzemes novada Rucavas pagastā (1. un 2. attēls).
2. Atbilstoši Darbu programmai monitorēšanas darbu komplekss iekļāva pazemes (gruntsūdeņu) ūdeņu līmeņu regulārus mērījumus.
3. Visās novērošanas akās gruntsūdeņu līmeņa mērījumi tiek veikti manuāli. Mērījumu dati sakopoti 1. tabulā.
4. Apkopojot un analizējot 2024. un 2025. gada datus par gruntsūdens līmeņa datiem var novērot, ka ūdens līmenim kopumā ir stabils, vairākās novērošanās akās līmenis minimāli ir pacēlies, taču, lai iegūtu precīzākus secinājumus, monitoringa darbi jāveic un jāanalizē ilgākā laika posmā.
5. 2026. gadā SIA “Compaqpeat” plāno turpināt vides monitoringu kūdras atradnes “Nidas purvs” apkārtnē apjomā, kas būs analogisks apskatāmā gada apjomam. Tāpat kā 2025. gadā, arī turpmāk pazemes ūdens mērījumi paredzēts, ka tiks veikti manuāli.

PIELIKUMI

1. PIELIKUMS
Zemes dziļu izmantošanas Licences kopija

Valsts vides dienests

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67084200, e-pasts pasts@vvd.gov.lv, www.vvd.gov.lv

ZEMES DZĪĻU IZMANTOŠANAS LICENCE
Nr. AP24ZD0227

**Izsniegta Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „VIDES KONSULTĀCIJU BIROJS”,
reģistrācijas numurs: 40003282693**

*(pašvaldības nosaukums, komersanta firma un reģistrācijas numurs vai fiziskās
personas vārds, uzvārds un personas kods)*

Zemes dzīļu monitoringa sistēmas izveide un zemes dzīļu monitoringa veikšana
(zemes dzīļu izmantošanas veids)

Kūdras atradnes “Nidas purvs” un tās apkārtne
(licencētais objekts)

Rucavas novads, Rucavas pagasts

(licencētā objekta administratīvā piederība, ja iespējams, adrese)

Licence izsniegta Rīgā **02.09.2024.**

un derīga **līdz 30.08.2029.**

Pielikumā:

Nr.p.k.	Pielikuma nosaukums	Lpp. skaits
1.	zemes dzīļu izmantošanas nosacījumi	3
2.	karte vai plāns, kurā attēlo atradnes robežu, licences adresāta īpašumā vai nomā esošo zemesgabala robežas, licences laukuma robežu ar robežpunktiem; tabula ar robežpunktu koordinātām LKS-92 TM sistēmā	-
3.	derīgo izrakteņu ieguves limits	-

Licences pielikumi ir tās neatņemama sastāvdaļa

Atļauju pārvaldes
Piesārņojuma un dabas resursu departamenta
Resursu pārvaldības daļas vadītāja

S. Caune

**ŠIS DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN
SATUR LAIKA ZĪMOGU**

Zemes dzīļu izmantošanas licenci vai tajā noteiktos nosacījumus mēneša laikā no paziņošanas dienas var pārsūdzēt Vides pārraudzības valsts birojam, iesniegumu par apstrīdēšanu iesniedzot Valsts vides dienestā, Rūpniecības ielā 23, Rīgā, LV-1045, e-pasta adrese: pasts@vvd.gov.lv vai e-Adresē. Saskaņā ar Paziņošanas likuma 9. panta otro daļu zemes dzīļu izmantošanas licence uzskatāma par paziņotu otrajā darba dienā pēc tās nosūtīšanas.

Zemes dzīļu izmantošanas nosacījumi**I. Vispārīgie zemes dzīļu izmantošanas nosacījumi**

1. Licences derīguma termiņš	No 02.09.2024. līdz 30.08.2029.
2. Licencētā objekta kadastra dati	“Valsts mežs Rucava” (kadastra Nr. 6484 008 0207, zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 6484 011 0076 un 6484 011 7348), Rucavas pagasts, Dienvidkurzemes novads.
3. Licences izsniegšanas pamatojums	a) Likuma „Par zemes dzīlēm” 10. panta pirmās daļas 3. punkta „e” apakšpunkts; b) 12.11.2012. zemes nomas līgums Nr. 5.7-9.1_0008_150_128 kas noslēgts starp sabiedrība ar ierobežotu atbildību “COMPAQPEAT” un akciju sabiedrību “Latvijas valsts meži”;
4. Grozījumi	Nepieciešamības gadījumā iesniegt iesniegumu grozījumu veikšanai licencē un grozījumu pamatojumu Valsts vides dienestā (Ministru kabineta 06.09.2011. noteikumi Nr. 696 „Zemes dzīļu izmantošanas licenču un bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauju izsniegšanas kārtība, kā arī publiskas personas zemes iznomāšanas kārtība zemes dzīļu izmantošanai” (turpmāk - MK noteikumi Nr. 696) 34. punkts).
5. Zemes dzīļu izmantošanas ierobežošana, apturēšana	Zemes dzīļu izmantošana var tikt ierobežota, apturēta un licence atcelta likumā „Par zemes dzīlēm” 16. pantā noteiktajos gadījumos un noteiktajā kārtībā.
6. Informācijas sniegšana	a) Iesniegt Dienestā elektroniski (e-pasts: ap@vvd.gov.lv) ierīkoto monitoringa urbumu un atmosfēras spiediena mērīšanas punkta koordinātas pēc to ierīkošanas; b) Informēt VVD elektroniski (e-pasts: pasts@vvd.gov.lv) (vēlams ne vēlāk kā 5 darba dienas pirms mērījumu veikšanas) par mērījumu veikšanas laiku; c) Līdz katra nākošā gada 1. februārim iesniegt VVD un Valsts sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” (turpmāk – LVĢMC) pārskatu ar monitoringa rezultātiem un to izvērtējumu (turpmāk – monitoringa pārskats).

II. Monitoringa sistēmas izveides un monitoringa veikšanas nosacījumi

7. Normatīvie akti	a) Aizsargjoslu likums, Ministru kabineta 12.03.2002. noteikumi Nr. 118 “Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 118), Ministru kabineta 22.01.2002. noteikumi Nr. 34 “Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī” un MK noteikumi Nr. 696; b) Ņemt vērā, ka licence neatbrīvo no Latvijas Republikas likumu un citu normatīvo aktu prasību ievērošanas, kā arī paredzētajām ekspertīzēm un saskaņošanām.
8. Monitoringa sistēmas izveide	a) Veikt monitoringa sistēmas izveidi atbilstoši darbu programmas hidroģeoloģiskās monitoringa veikšanas (2024 - 2029) nosacījumiem; b) Ierīkot monitoringa urbumus atbilstoši norādītajām koordinātām:

Monitoringa urbuma Nr.	Koordinātas LKS-92 TM	
	X	Y
1A	318155,0	223436,9
1B	318155,0	223436,9
1C	318155,0	223436,9
2A	318094,0	223597,0
2B	318094,0	223597,0
5	318010,0	223957,0
10	317674,6	226212,0
11	317936,9	225600,0
13	316357,3	225232,8
14	316627,5	223311,3
15	318461,4	223868,9
16	317072,7	223037,7
17	317462,4	223553,9

- c) Ierīkotajiem monitoringa urbumiem nodrošināt iztīrīšanu un aprīkošanu ar urbumu galvu, lai izslēgtu nesakcionētu pieeju, virszemes ūdens un piesārņojuma iespējamu iekļūšanu;
- d) Aprīkot ierīkoto monitoringa urbumu atveres, veikt urbumu marķēšanu un teritorijas labiekārtošanu ap monitoringa urbumiem;
- e) Noteikt monitoringa urbumu koordinātas LKS-92 TM sistēmā un absolūto augstumu, izmantojot Eiropas vertikālās atskaites sistēmas realizāciju Latvijas teritorijā (LAS-2000,5);
- f) Nomērīt monitoringa urbumu dziļumu un pazemes ūdens līmeni tajos.

9. Monitoringa veikšana

- a) Reizi mēnesī veikt ūdens līmeņa mērījumus novērošanas urbumos;
- b) Pie hidroģeoloģiskā monitoringa uzsākšanas un pirmajos trīs gados no paredzētās darbības (kūdras ieguves jaunajos iecirkņos) uzsākšanas GPS mērījumus veikti reizi gadā;
- c) Ja pēc trīs sekojošiem gadiem netiek konstatētas urbumu absolūtā augstuma izmaiņas, tad ir iespējams samazināt GPS uzmērījumu biežumu līdz reizei divos līdz reizei četros gados;
- a) Visus monitoringa laikā iegūtos datus reģistrēt tam speciāli sagatavotā uzskaites žurnālā.

10. Ģeoloģiskā informācija

- a) Visu monitoringa laikā iegūto informāciju apkopot monitoringa sistēmas izveides un veikšanas darbu pārskatā;
- b) Pārskatu elektroniskā vai papīra formā nodot LVĢMC līdz licences derīguma termiņa beigām (Ministru kabineta 28.08.2012. noteikumu Nr. 578 „Noteikumi par ģeoloģiskās informācijas sistēmu” 4. punkts);
- c) Reizi gadā visus iegūtos pazemes ūdeņu monitoringa un novadīto ūdeņu kvalitātes datus un to izvērtējumu iesniegt VVD.

11. Vides aizsardzība

- a) Nodrošināt alternatīvus risinājumus dzīvojamo māju ūdensapgādei, ūdens līmeņa pazeminājuma gadījumā individuālajās ūdensapgādes akās/urbumos;
- b) Nepieļaut grunts, zemes dziļū, virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojumu vai citu kaitējumu videi;
- c) Paredzēt pasākumus, lai tehnikas darbības laikā netiktu pārsniegtas trokšņu emisiju pieļaujamās vērtības;
- d) Savākt un nodot atkritumu apsaimniekotājiem monitoringa sistēmas izveides un veikšanas laikā radušos atkritumus;
- e) Apturēt vai ierobežot monitoringa darbus, ja atklājas zinātnei, kultūrai un vides aizsardzībai nozīmīgi ģeoloģiskie veidojumi vai citi objekti, nekavējoties ziņot par atklājumu Valsts vides dienestam.

Atļauju pārvaldes
Piesārņojuma un dabas resursu departamenta
Resursu pārvaldības daļas vadītāja

S. Caune

ŠIS DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN
SATUR LAIKA ZĪMOGU

Volkova 29228459
arnita.volkova@vvd.gov.lv